

Ni burles, ni excuses

La legislatura cridada a ser decisiva pel futur del nostre país comença amb mal peu. I no podrem sortir de la cruïlla a la que ens ha conduït la nostra crisi institucional, social, econòmica i democràtica, si defugim constantment l'única eina vàlida per aquests temps: el debat. El debat respectuós.

El 25 de setembre passat 114 dels 135 diputats de la cambra (CiU, PSC, ICV, ERC, Si i DC) es van pronunciar a favor de diverses resolucions que incorporaven el dret a decidir. A la campanya electoral subsegüent, les forces que defensaven en el seu programa electoral l'ús d'aquesta eina democràtica van obtenir un total de 107 escons (CiU, ERC, PSC, ICV i CUP). Pràcticament un 80% de la cambra.

La virtut d'aquestes dades és que a més suposaven unir en una mateixa demanda - en un mateix projecte- a forces que, partint de la insatisfacció respecte la situació actual i la negativa a *l'estatus quo*, defensen horitzons nacionals diferents. Si això és així, és perquè aquelles que defensen el federalisme (en fórmules més o menys coincidents) o fins i tot el confederalisme, assumeixen que arribats a la situació actual, no és possible avançar cap a cap horitzó sense escoltar prèviament la ciutadania. Una ciutadania que demanda cada vegada més participar en les grans decisions polítiques del país. Una ciutadania que ja no accepta participar cada 4 anys mitjançant el seu vot a una llista tancada i bloquejada de la que ni coneix els representants ni la seva activitat diària. Una ciutadania que majoritàriament (2 de cada 3 ciutadans) ja no se sent satisfeta amb la nostra democràcia, tal com destaquen els baròmetres del CIS de finals de 2012.

La consulta és doncs, una indubtable eina de regeneració democràtica.

Consultar és demanar l'opinió o el parer. Crec que ningú pot discrepar d'aquesta definició. Per això és incompreensible que la legislatura hagi començat amb una autèntica burla a la democràcia: la "Proposta de resolució de la Declaració de Sobirania del Poble Català" pactada unilateralment per dues forces parlamentàries, CiU i ERC, que sumen tan sols 71 diputats, el 52% de la cambra.

Més enllà de la renúncia a obtenir un major consens en les pròpies institucions del país, element gens irrellevant a l'hora d'encetar les negociacions amb l'Estat, la burla s'expressa clarament en el text que es posiciona a favor de "fer efectiva la voluntat de constituir Catalunya en un nou Estat".

Per què cal la consulta, doncs, si ja s'afirma l'horitzó al que es vol arribar? Com es pot compatibilitzar una afirmació com aquesta amb la declaració que segueix?: "El procés de l'exercici del dret a decidir serà escrupolosament democràtic, garantint especialment la pluralitat d'opcions i el respecte a totes elles, a través de la deliberació i el diàleg".

O es tracta d'autèntics aprenents d'estrategues però amb responsabilitats polítiques i institucionals de les que haurien d'haver de donar compte, o la consulta és una autèntica burla i la més clara expressió de falta de respecte a la voluntat de la ciutadania, que encara no s'ha pronunciat, tot i que el text de CiU i ERC ja li atribueixi la funció d'haver de "legitimar" el "procés per a la constitució d'un nou Estat" amb una "decisió majoritària".

Cal recuperar doncs, el consens que hi havia sobre el dret a decidir, i cal fer-ho de la mà del respecte a la democràcia, que no és altre que el respecte que es mereix la ciutadania.

I si no valen mals estratègies ni males pràctiques democràtiques –aquí-, el que tampoc val és –allà- aferrar-se a aquestes pràctiques com a pretext per renunciar al debat sobre una demanda que compta amb el suport del 80% del Parlament de Catalunya: el dret a decidir.

Això és el que demostren alguns quan es neguen a parlar d'aquest tema preveient necessàriament que la consulta serà il·legal sí o sí i amenacen amb l'ús a totes les respostes i mecanismes que ofereix el nostre ordenament jurídic per "impedir-ho".

Però també és el que malauradament semblen defensar alguns altres quan afirmen que no cal parlar de dret de decidir perquè la resolució de CiU i ERC ja prejutja el resultat, la independència. O quan responen que no cal parlar-ne, que no cal debatre, perquè prejutgen –ells també- que "no ens posarem d'acord". O quan proposen, que enlloc de parlar del dret a decidir, del que cal parlar és d'una reforma de la Constitució per avançar cap a un Estat federal. I és clar que sí, cal parlar-ne i no només parlar-ne, sinó fer-la afectiva i de forma urgent. Però no val enganyar ni enganyar-se: la reforma de la Constitució i el dret a decidir no són "cartes" intercanviables. Ambdues són necessàries. Una fa referència al projecte polític; l'altra parla de la cultura democràtica, de l'eina democràtica per assolir-lo: escoltar.

No és temps d'excuses ni de burles a la democràcia. És temps de debat a fons. És temps d'escoltar.